

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 37/2568

คำวินิจฉัยที่ 37/2568 ศาลปกครองเชียงใหม่ ศาลผู้ส่งความเห็นศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลผู้รับความเห็นนางสาว พ. ที่ 1 กับพวกรวม 4 คน ผู้ฟ้องคดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ 1 กับพวกรวม 3 คน ผู้ถูกฟ้องคดี

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 4

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่เป็นเอกชนยื่นฟ้อง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ 1 เทศบาลนครเชียงใหม่ ที่ 2 กรมควบคุมมลพิษ ที่ 3 ผู้ถูกฟ้องคดี บริษัท พ. ที่ 1 บริษัท ด. ที่ 2 ผู้ร้องสอด ต่อมาศาลปกครองเชียงใหม่มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องในส่วนที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ไว้พิจารณา สรุปคำฟ้องได้ว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการก่อสร้างอาคารศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มหาราชฯ ขนาด 9 ชั้น และอาคารศูนย์บริการสุขภาพและบริการสาธารณสุข พร้อมที่จอดรถ ขนาด 9 ชั้น ตามโครงการก่อสร้าง Medical hub ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ซึ่งเป็นเจ้าของโครงการทราบและได้ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลการก่อสร้างตามกฎหมายให้ตรวจสอบแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และที่ 2 ไม่ดำเนินการ การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และที่ 2 เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันหรือแทนกันชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่พร้อมดอกเบี้ย และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และที่ 2 ระงับการก่อสร้างและเยียวยาความเสียหาย ผู้ร้องสอดที่ 2 ยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า คดีนี้เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ศาลปกครองเชียงใหม่พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลจังหวัดเชียงใหม่พิจารณาแล้วเห็นว่า

คำพิพากษา

การกระทำละเมิดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นละเมิดอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่โดยทั่วไป ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ส่วนกรณีที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติเป็นประเด็นรอง จึงเป็นกรณีมูลความแห่งคดีเกี่ยวข้องกัน ชอบที่จะดำเนินการระบวนพิจารณาและมีคำพิพากษาโดยศาลเดียวกัน จึงเป็นคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม คณะกรรมการพิจารณาแล้ว คดีนี้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เป็นสถานศึกษาสมบูรณ์แบบทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง การทำวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และเกิดประโยชน์แก่สังคมเป็นส่วนรวม บริการทางวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันเป็นภารกิจในการจัดทำบริการสาธารณะด้าน

การศึกษา ตามมาตรา 5 วรรคสอง และมาตรา 7 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2551 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงเป็นหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยงานทางปกครอง ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ส่วนเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มีฐานะเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 4 (3) ประกอบกับมาตรา 70 (2) จึงเป็นหน่วยงานทางปกครองตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 แต่การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานทางปกครองที่จะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามบทบัญญัติดังกล่าวต้องเป็นการกระทำละเมิดที่เกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรเท่านั้น โดยในส่วนของกระทำความละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่นั้น จะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดหน้าที่ของฝ่ายปกครองไว้ แต่ฝ่ายปกครองละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่นั้น แม้การก่อสร้างอาคารดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะเป็นการดำเนินการเพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2551 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการป้องกันหรือระงับเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ก็ตาม แต่การกระทำซึ่งเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และที่ 2 ละเลยต่อหน้าที่ไม่ควบคุมดูแลผู้ร้องสอดที่ 1 และที่ 2 ซึ่งเป็นผู้รับจ้างก่อสร้างอาคารศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์และอาคารศูนย์บริการสุขภาพและบริการสาธารณสุข ทำให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ สร้างความเสียหายต่อบ้านพักอาศัยและทรัพย์สินและสุขภาพของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง เมื่อเหตุละเมิดเกิดจากการกระทำของผู้รับจ้างซึ่งเป็นเอกชน และมีได้เกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แม้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจะบรรยายฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ในฐานะผู้ว่าจ้าง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ในฐานะหน่วยงานทางปกครองที่มีอำนาจกำกับดูแลการก่อสร้างละเลยไม่เข้าดำเนินการแก้ไขความเสียหายและแก้ปัญหาเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการก่อสร้างอาคาร แต่เมื่อการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และที่ 2 ตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองบรรยายฟ้องเป็นเพียงการกระทำละเมิดทั่วไป ดังนั้น จึงมิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามความหมายของมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ทั้งผู้ฟ้องคดีทั้งสองมีคำขอบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง อันเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองประสงค์ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากมูลละเมิดเดียวกัน เมื่อเหตุแห่งการฟ้องคดีประการสำคัญเกิดจากการกระทำของผู้ร้องสอดที่ 1 และที่ 2 ซึ่งเป็นเอกชน และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และที่ 2 จะต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้ร้องสอดที่ 1 และที่ 2 ด้วยหรือไม่ เพียงใด ก็ย่อมเกี่ยวพันกับการวินิจฉัยความรับผิดชอบของผู้ร้องสอดที่ 1 และที่ 2 ซึ่งเป็นข้อพิพาทที่ต้องได้รับการพิจารณาในศาลเดียวกัน คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

องค์คณะ

ไม่มี

